

F O A I E

pentru

minte, inimă si literatură.

№. 22.

Luni, 2. Junie

1847.

РЕФЪТАРЕА

пъререї Длѣи І. К. Шѣллер деспре
цернапа ориѣине а лимвеї ромѣне.

(Длѣкѣере.)

Сѣ не длѣтоарчет ла челле 50 кѣ-
винте че с'аѣ скѣзѣт дѣн 91, шѣ сѣ маї а-
дѣзѣгѣт вртѣтоареле, де сѣгѣрѣ ромѣне шѣ
знеле челѣче:

51. Ассемѣнѣ, сеамѣнѣ, семене, ас-
семенеа. Дл дѣче ла енглезѣл same, sa-
teness, шѣ готѣкѣл sama. Длѣсѣ дл тѣте
нѣ есте алчева декѣт рѣдѣчѣна ромѣнѣ
sim, дл sim-ilis, шѣ дакѣ нѣ сѣнт сѣропѣ
дѣн India, анопѣ аенглѣи л'аѣ прѣимѣт де ла ро-
манѣ, шѣ готѣи аїчѣ тот де ла колонѣле ро-
мане. Амѣтѣрѣт не италѣан: somigliare,
rassomigliare, спѣниол. semeiante, портѣг.
semelhante (се пронѣочѣе lh ка gl итал.)

52. Десшѣрѣ, vede опѣ чѣне кѣ е кон-
трарѣѣ лѣи дл-шѣрѣ, шѣ кѣ vine де ла шѣрѣ
= series. Прѣн вртѣре е де прѣкосѣ а дл-
вѣла не ла векиї цернапѣ дѣпѣ scheren =
а длѣпѣрѣдѣ etc.

53. Пентрѣ фѣтѣ, фетѣ, фатѣ, macho-
rom. феатѣ, е де прѣкосѣ іарѣшѣ а мерѣе
дл Свѣдия ла foeda, кѣнд е маї апроане
foetus etc.

54. Гѣтѣ е кѣвѣнт челѣк = апоплес-
сѣе. Де вор фѣ авѣт в. цернапѣ gutte, л'аѣ
прѣимѣт шѣ еї тот де акколо. Ла енглѣ
gout шѣ ла франчѣсѣи goutte длѣсемѣнеазѣ
подарѣѣ; іар ла рето-ромѣанѣ gutta, dagut-
ta = апоплессѣе.

55. Жоѣѣ де прѣкосѣ се дѣче нѣмаї ла
англ. jog, скот. jaug, шѣ фѣрѣ кѣвѣнт дл
скрѣе jogg ка сѣ семене нѣмаї кѣ ачесте.
Де фадѣ есте лѣтинѣл iocus, итал. gioco,
giuoco, giocare, шѣ giucare = а жѣка, шѣ
а се жѣка.

56. Кѣстѣ, а кѣста, зѣче кѣ длѣсемѣне-
зѣ вѣадѣ! шѣ дл рѣдѣче ла в. цернапѣ
keist! шѣ ла свѣдикѣл gust. Дар а кѣста
нѣ длѣсемѣнеазѣ вѣадѣ, чѣ а ста — кѣ чева,
дела прѣп. кѣт, опѣ кѣ шѣ стаѣ = con-
stare, кѣт се фаче шѣ свѣфѣл etc. Дакѣ
арделеанѣл длѣтреавѣ: кѣт маї кѣстаѣ?
аста нѣ ва сѣ зѣкѣ, декѣт: кѣт маї стаѣ,
кѣт стаѣ, — кѣ сѣпѣтѣтеа, — кѣт вѣ
афѣлаѣ = итал. come state?.. Тот кѣ а-
чѣе прѣскѣртѣчѣне а лѣи стаѣ с'а фѣкѣт
дела ad шѣ стаѣ, ad-естѣ, вѣрѣнд нѣнтрѣ
езѣонѣе не е = ad-sto = стаѣ лѣогѣ че-
ва, — ла чева, — адшѣптѣѣ.

57. Маїкѣ дл рѣдѣче ла в. цернапѣ mag,
mage, mais = кѣтѣнѣдѣе, шѣ magas прѣрѣндѣ!
Дар маїкѣ нѣ есте алчева декѣт о фор-

мъ маї мъгълитоаре дін мамікь шї мамікь дін мама, поате імітанд пе словенї. Addevърателъ къвжот есте мама шї мѣма, португалїї зїкѣ маї, — шї ашшеа се пѣте фаче маїкь шї фъръ а іміта пе словенї. Къвжотелъ есте вѣтрѣнѣ romanѣ. *)

58. Мѣнѣ, а мѣна, лл мѣнѣ ла оланд. menpen, кѣнд латїнѣл minare, п'ар фї кїар а мѣна; італ. menare, фр. mener.

59. Мѣнзѣ. Пе мѣнзѣ лл кастъ ла в. церт manzen = цїцъ; — авем лосъ пе векиѣл латїнѣл mannus = мѣнзѣ. — лл тїмпѣл де мїжлокѣ mannus = калѣ, manna = еапъ, — в. Du-Fresne.

60. Мѣпескѣ? Поате мѣпїѣ, мѣпїѣ? Ачеста пѣ вїне дела англосакѣл маenan а се тѣпгвї, etc., чї дела mania = фѣріе, furor.

61. Мереѣ. Дакъ лл dedъче дела фрісікѣл maga = опреаллѣ, аппої пої кѣ маї мѣлт дрептѣ лл пѣтем dedъче дела mora = ллтарзіере.

62. Пішкѣ, се зїче шї підігѣ, а підіга. Ачеста пѣ е дела англ. pinch нїчї caccopлѣ raetsch-en, чї ллтрегѣ span. rızcar, італ. pizzicare, рето-ром, rızchiar.

63. Скѣтѣр, пѣ дела церт. scutan, чї дела excutere, італ. scuotere. Addevърѣл ворвїнд скѣтѣрѣ пѣ есте декѣт о алтѣ фор-

мъ маї транспїтївѣ а верѣвлї скотѣ орї сквот, — скотере — сквотере. —

64. Спаргѣ пѣ е дела сведїкѣл spialka = а крепа, а деспарте. Спаргѣ п'аре пѣмаї ідеа фрѣндереї орї фрїмѣреї лл вѣкѣдї, чї шї орїцінала ллсемпѣчївне де ллпрѣштїере, ресїпіре, респѣндїре. Ної зїчем: „advnarea с'а спартѣ,“ адекъ с'а ресїпіт, с'а ллпрѣштїат. Есте ллтрегѣ латїнѣл spargere.

65. Спѣнѣ, спѣнере, штїдї де внде лл dedъче? Дела в. церт. spanen, spenen = а ллдѣплека = überreden! Чїне поате фї аттѣт де ллпетрїт, ка съ пѣ прїчеапъ кѣ спѣнѣ, а спѣне, пѣ есте декѣт латїнѣл ex-pono, exponere?

66. Стрѣдїре, стрѣчїнаре, стрѣчїнаре. Пѣ е дела оландїкѣл schrantzen, нїчї дела англ. scranch = а мѣшка, а рѣпе кѣ гѣра, чї есте італїанѣл struggere = а сдровї, а стрїка, а дѣрѣпѣна — struggimento, struggitore, etc.

Скѣзѣнд ачесте 66 дїн 91 маї ретѣнѣ 25 кѣвїнте. Дїн ачесте 25 маї скѣдем, пе впеде, каре, дакъ лл addevърѣ вор фї, пегрешїт пѣ сѣнт декѣт лл врезн сѣвѣрвїѣ де але Сївїѣлвї:

1. Феаде, феадѣ, фадѣ? зїче кѣ ар фї втезеаллѣ? Ынде се ворвеште? 2. Гемолескѣ, лл локѣ де мъгѣлескѣ? Аста пѣ се поате. Доарѣ ллвѣлвїѣ, коколшескѣ? Аттѣнчї е ка гїемѣескѣ. 3. Лѣдѣ, = сїмплѣ? простѣ? Чїне лл кѣпноаште? — Ассемелѣа 4. Шорт = рѣшїне? Де а фї, аппої пѣте съ фїе лат. scortum. 5. Смїд = тѣпетѣ? Ачесте пѣ се потѣ лѣа дрептѣ нїчї вл темеїѣ. Маї ретѣнѣ ашшеа дар 20? Кѣ 20 де кѣвїнте пѣ се ллтемеїазѣ нїчї о іпотесѣ, деспре орїцінеа врезнїѣ

*) M. T. Varro in fragm. ex Catone „de liberis educandis“ — addъче: „Cum potionem ac cibum buas ac pappas dicunt, (pueri romani), matrem, mammam, patrem tattam.“ De mїrare есте кѣ верѣл вѣ орї веаѣ, пептрѣ рѣнчї нїчї пѣпѣ лл zїза де астѣзї с'а цїпѣт ла фемеїде ромѣне. Елле шї акѣм зїкѣ мїтїтеїлор лор: вѣї, вѣїе, сѣ вѣїе, — сѣ вѣїѣ = buas. — Ла Плазтѣ іарѣ: opus est — liberto — quod pappet = сѣ папе etc.

лімбе. Съ vedem ші п'ачесте ші съ ле
лѣѣм дінаппої :

1. Спѣлѣ, а спѣла. Дл dedзче дела
церм. sprülen = а трече легѣпхндѣсе пе
лхнгѣ чева, а преліоде, а лові ші а спѣ-
ла цермѣл? — Ромхнѣл, каре дін кѣ ші
стаѣ а фѣкѣт кѣстѣ, дін ад ші стаѣ = а-
дестѣ, а пѣтѣт дін спре, свпра ші лаѣ, съ
факѣ спѣлѣ, лѣхндѣ аффарѣ пе р.

2. Сарікѣ, де ші се vede ла готі sa-
erk, англо-сассіі syrk; дар фінд кѣ о аѣ
англезіі sark = кѣташѣ, франчезіі serge;
ші sarge, sargette = хайнѣ де лхнѣ орі
пѣпѣрѣ рарѣ ші гроасѣ, — span. sarga =
idem, се vede кѣ сарікѣ е де орідіне чел-
тікѣ.

3. Сѣрак, дакѣ нѣ е о деценераѣ дін
місеракѣ дела miser, дела каре маї авем
мішеллѣ, аппої кѣ греѣ се ва пѣтѣ dedзче
дела гот. saurgan, в. церм. serag, каре
схнт тот Sorge = гріже. Saurgan готікѣл
вртеазѣ а се пропхчія sorgan = Sorge.

4. Шмак сігѣр церманѣ. — 5. Шаї-
кѣ, шеїкѣ — нѣ е ромхнѣ. — 6. Шіагѣ,
поате ші счіагѣ шчігѣ — о аллѣтѣрѣ кѣ
англ. joke, ші латінѣл iocus, нѣ е де кре-
зѣт. — 7. Свіческѣ = вссѣкѣ — іар есте
аневоїе аїл dedзче дела гот. ші sasson.
spika etc = а вска. — 8. Рѣтѣ дакѣ нѣ
е деценераѣтѣрѣ дін pratum, аппої есте
фрате кѣ маціарікѣл гѣт — 9. Рѣокачїс?
Сѣ фїе дела в. церм. raunen, ruenken =
а сковї? — 10. Рїфѣ, мѣрцініт кѣвхнт дл
локѣ де котѣл челлѣ mare. Нѣ пѣтеа а
нѣ фї стрейнѣ. — 11. Пазѣ зіче кѣ е дела
сасс. pas? Нѣ е де крезѣт; маї кѣрхнд
о фортѣтѣрѣ дела павѣзѣ, кѣ лѣпѣдарае
лѣї в орї вѣ, — ка сѣзѣтескѣ дела сѣвт. —
12. Патѣ, се vede дл addevѣрѣ а фї дела

готікѣл bad, — в. церм. rett, etc. — 13.
Мїде = лхнѣ de міеї, дела церм. mieke,
mietz, mieze, дар нѣ се поате ші дела
мікѣ, ка лхнѣ мікѣ, мѣрѣтѣ? — Поате
сѣ фїе ші церманѣ. — 14. Маре, дл дѣче
ла в. церм. mar; дар аѣ ші челтїі мар,
maur = mare. Нар пѣтѣ фї ші о скїмѣ-
чїзне дін maior (magnior), maiore? Diez,
дл граматїка лімвелор romane II., 243 ва
аїл траѣе дела mas, maris, mare! — 15.
Малѣ, сѣ фїе оаре дела англїкѣл mole =
Damm? 16. Лѣла негрешїт нѣ е ромхнѣ;
дар чїне штіе де ва фї дела сасс. lullen
= а свѣе? — 17. Грѣозѣ, дл ва дела ан-
глїк. grend = а сдровї? — 18. Гравѣ,
дела сасс. gra, grade = їзѣе. — 19. Дл-
вѣдѣ, а дѣвѣда дл пѣне лхнгѣ в, церм.
witz = штіпдѣ, witzzen = а форма. Дар
дѣвѣдѣ нѣ се їеа пѣмаї де карте, орї де
кѣппоштїнде, чї addevѣрата лѣї дѣсемнѣ-
чїзне есте а се deda, а се депрінде ла
чева = дѣвѣдѣ вѣаѣ, дѣвѣдѣ рѣѣ, — а
десвѣда etc. — Тот ашшеа ші італїанѣл
avvezzare. — Дл вртѣ :

20. Чїга-міга! — „fnis coronat opus“
Длсѣ чїга-міга дл дісерѣчїзнеа азторѣ-
лѣї нѣ е чеа дін вртѣ; нічі пої нѣ vom
дѣкеїа кѣ чїга-міга, чї кѣ о алѣ сорїорѣ
де але еї, Дар штіцї де внде dedзче пе
чїга-міга? Дела англ. gewgaw, каре зіче
кѣ се пропхчїе гѣїга (чева маї алѣфел).
Дела гѣїга, пѣлѣ ла чїга-міга есте вп ad-
devѣратѣ salto mortale. Чїга-міга есте вп
фелѣ де ворѣт ка ші терда - перда орї
тѣрда — пѣрда, вп німіка. Де терда —
перда дѣкаї штім кѣ е о ватжокѣрѣ а
ачеллеї пѣрцї де моштенїре, че дѣпѣ дре-
птѣл romanѣ ретхнеа, дакѣ се даѣ челле
дїпѣтїѣ 2 маї грасе, ла чеї кѣ прекѣдїнде.

А треіа парте че маї ретѣнеа ера педн-семпѣтоаре, (tertia pars, орі tertia parte) ши де ачеа ера де ватжокѣрѣ. Терда — перда пѣ е алтчева декѣт = tertia parte саѣ ла ітаііанѣл terza parte. Кѣвѣотѣл терціѣ се афѣлѣ ши аствѣзі ла пої ши се зіче пѣмаї де вітеле тінере че інтрѣ дн ам треімеа анѣ. Съ пѣ фіе оаре чіга-міга о а чіпчеа парте, ши маї мікѣ декѣт терда, дн каре кѣвѣотѣл чіпчі съ се фіістрѣ-формат пентрѣ міка, ка перда дела парте пентрѣ терда? — Фіе че ва фі, пѣціоѣ пе пасѣ де еллѣ.

Ачесте сѣнт ачелле 139 кѣвінте редѣсе аналітче ла рѣдѣчелеле лор. Кѣте сѣнт цертане? Жѣдече орі чіне. Дар вор-вірѣм де о соріоарѣ а чігѣ-мігѣ. Аста есте ла фаца 84 голоток, голоточі, че се зіче ши голоток etc. Днсемнеаѣл дн-вѣлѣітѣрѣ, гіемѣре, днѣтркалѣл. Днведерат ачі пѣ есте декѣт о скітѣвѣісне дн рѣдѣчіпа латіпѣ globus = glomus = гіемѣ. Ши де внде о дедѣче авторѣл? Дела Galli-Mathias! каре ла англі есте gallimatia ши се пропѣчіе кам ашшеа: gallimeeschae. Мінвнат! Galli-Mathias девіне дела вѣіетѣ адвокат, каре ворвінд днпінтеа вѣіі трі-вѣпалѣ деспре вѣі кокочѣ алѣ вѣіі Матеіѣ, дн локѣ де а зіче Gallus Mathiae = ко-кошіѣл лѣі Матеіѣ, днѣтркандѣсе а зіс Galli-Mathias = Матеіѣл лѣі Кокочіѣ. Де внде а пѣтѣт съ штіе віетѣл ромѣнѣ деспре ачесте? Астѣелѣ де кѣріосітѣці пѣ аѣ Авторіі Ворваріѣлѣі де Бѣда, де каре Авторѣл пострѣ днші вате жокѣ. —

Ачестаста есте пенѣміта іпотесѣ а До-манѣлѣ Шѣллер деспре оріцінеа лімѣеї ромѣне, о іпотесѣ, прекѣт ведем, фѣарте педерічітѣ, кареа, сокотінд ла стѣдіѣла че

а пѣсѣ Авторѣл, ар фі мерѣіт о соарте маї вѣпѣ. Шпѣ сімѣѣ дѣреросѣ кѣппрінде пе омѣ, кѣнд кѣцетѣ ла вѣі лѣкѣрѣ атѣт де днтінсѣ пе вѣі дрѣм атѣт де грешіт! Де кѣте-орі пѣ с'а афѣлат D. Авторѣ дн кѣрѣл лѣкѣрѣеї сале ла вшіа адѣвѣрѣ-лѣі! Де кѣте-орі пѣмаї пѣ і-а стрігат сѣ'л піпѣзі! — Аста есте вѣртареа іпотеселор фаворіте, пе каре ши ле преформеаѣл о-пѣл. Дар сімѣл пострѣ челѣ дѣреросѣ ар фі кѣ тѣлт маї адѣнѣѣ, кѣнд ам пре-сѣпѣне, кѣ пѣ стѣдіѣл адѣвѣрѣлѣі ар фі мотивѣл черчетѣрілор Dѣмісале ассѣпра лімѣеї ромѣне, чі алтчева, — вѣі че політїкѣ! — Съ фіе оаре вреѣи че ассеме-неа? Дакѣ пѣ днтрѣгѣ, дар пе де о парте се vede а фі пегрешіт вѣі мотивѣ політїкѣ. Іака кѣвінтеле Dѣмісале: „Пе де о парте ме сокотескѣ кіар даторѣ а рѣтне фѣрѣ кѣрдаре пѣшоа амтѣцірілор, дн кареа а-чеї Domnī — Авторіі ворваріѣлѣі де Бѣда — аѣ дессѣтѣ попѣлѣлѣі лор вѣі вештѣжѣт романѣ: пентрѣкѣ ачестѣ пѣрере фалѣ се vede кѣ і-а фѣкѣт сѣперѣі ши кѣ пѣ-треште ідеї деспре о сінгѣрѣ леїтїмітате а Domnїеї ши моштенїреї ромѣне дн Ар-деал, каре пѣ се вѣпескѣ кѣ дрѣпѣл істо-рікѣ ши кѣ пачеа локѣіторілор Дачїе!“*)

*) „— Theils scheint es mir sogar Pflicht, das Gewebe von Selbsttäuschungen, aus welchem jene Herren ihrem Volke ein römisches Gewand zasammengeflickt haben, schonungslos zu zerstören, da dieser Wahnglaube sie stolz gemacht zu haben, und Ideen von alleiniger Legitimitaet rumunischer Herrschaft und rumunischen Besitzes in Siebenbürgen, zu nähren scheint, welche mit dem historischen Rechte und mit der Eintracht von Daciens Bewohnern gleich unvereinbar sind.“ — Archiv etc. 1. Bd. 1. H. S. 75.

— Ва съ зикъ аичі есте спінвал! — Че се аттінце де пѣнза амтѣріорѣ, ва де мѣстра ші ачеастъ дісертъчїзне, пе че дрѣмѣ а кѣвтат Авторѣл съ о рѣмпъ ші дакъ а рѣпто. Че се аттінце де дмпѣтъчїзне фѣкѣтъ лѣі Петрѣ Маїор, кѣчі елѣ е Авторѣл Дїалогѣлвї, дн каре се паре Домѣлвї Ш. а гѣсі крїма, елѣ дн дн-трѣдѣчереа орї префаца історїеї сале а аррѣтат де че фолосѣ поате фї ромѣнїлор штіїнда кѣ еї се трагѣ дїн Романї. Де че Авторѣл пресѣпїзне алте мотиве? Ченсѣра тїмпѣлвї ачеллѣїа, кареа негрешїт нѣ ера днкъ ашшеа лїбералъ, ар фї свфферїт а се тїпѣрї дн ачеллѣ дїалогѣ ідеї перїкѣлоасе? Шї маї аллесѣ ченсѣра, о-перей вѣвї ромѣнїѣ? Анпої дакъ ченсѣрїї де аттѣнчї аѣ фост ашшеа де пѣдїнѣ пѣ-трѣнѣзѣторї, іар Д. Автор маї пѣтрѣнѣзѣ-тор, сокотеште Дѣтнеалѣї кѣ ва фї дн старе де а модїфіка кѣвїндѣчереа че о аре зн попѣл деспре орїдїнеа са? Кѣдї ромѣнї вей гѣсі дн Трансїлванїа, карїї съ нѣ шїе спѣне кѣ се трагѣ дїн Романї шї кѣ сѣнт dedшїї дн Дація де Траїанѣ? Прекѣт штіе ромѣнїл ардеманѣ дїн тра-дїчїзне съ спѣнѣ, кѣ Ыгарїї аѣ венїт дїн Сѣтїа (ашшеа зїче елѣ), шї Сaccїї дїн Фландрїа, тот ашшеа штіе шї деспре сїне де внде есте шї декѣнд? Ромѣнїї чеї лѣ-тїнадї штіѣ че респектѣ се кѣвїне дре-птѣлвї історїкѣ; дар штіѣ шї ачееа, кѣ дела спїрїтѣл тїмпѣлвї, кареле есте маї таре декѣт ілѣсїнїле ноастре, аѣ съ до-ѣкѣдеаскѣ мѣлте. Дар, ромѣнїї крѣдѣ таре, шї аѣ кѣвѣнт съ крѣадѣ, кѣ се трагѣ дїн романї, шї аонѣме дїн ачїїа, пе карїї і-а addѣс Траїанѣ аичї. Еї, крѣдѣ, кѣ дакъ дн мїжлокѣл аттѣтор фѣртѣне, шї-аѣ ре-

дїнѣт націоналїтатеа шї лїмба, скѣтѣл еї, пѣтереа де вїїадѣ нѣ есте стїнсѣ. Печїне поате съ свѣпѣре ачееаста? Кѣвї поате фї перїкѣлоасѣ? — Ромѣнїї штіѣ каре есте кїемѣчїзнеа лор дн вїїторѣ; о штіеаѣ а-чееаста днїнте де а о азїїдела ренѣмїтѣл депѣтат шї пѣвѣлїстѣ Fr. Pulszky.*) — Еѣ сѣнт деплїнѣ кѣвїнсѣ, кѣ Д. Шѣллер дн фвндѣл інїмеї сале сїмте кѣ дн ро-мѣнї нѣ сѣнт мѣлте драмѣрї де сѣнѣде цѣрманѣ: кѣчі аѣтѣнчї нѣ с'ар пѣрта аст-фелѣ кѣ пої, нѣ шї-ар аскѣдї папа ашшеа таре дн контра ноастрѣ. Орї шї кѣт, нѣ шееде фрѣмосѣ а се кѣртѣвї кондеїл вѣвї омѣ днвѣдатѣ де астфел де мотиве. Ad-дѣвѣрѣл е маї таре декѣт тоате. Съ'л спѣнем прѣтѣндѣнеа, внде се кѣвїне шї внде се чере. Сарчїна пентрѣ сѣдїнерѣа пѣчеї дн Трансїлванїа съ о ласе Д. Ав-тор пе змерїї гѣбернѣлвї, карїї о штіѣ пѣрта шї аѣ пѣртат'о днїнте де а се дн-черка Дѣтнеалѣї аї дескїде окїї. Іар кѣт пентрѣ вїїторѣл ромѣнїмеї дн Дація, съ о лѣсѣт аста дн тѣлпа лѣї Дѣтнезеѣ. Орї че vom зїче пої, — фатѣл, орї соар-теа дшї ва дескїде дрѣмѣл. Зїте че а зїсѣ Жоїе, дѣпѣче н'а пѣтѣт днпѣка пе Жѣноне шї пе Вїнере, деспре лѣкрѣрїле Троїанїлор шї Рѣтѣлїлор:

„Quandoquidem Ausonios coniungi foedere Teucris
Haud licitum est; nec vestra capit discordia finem:
Quae cuique est fortuna hodie, quam quisque secat
spem,

Tros Rutulusve suat, nullo discrimine habebō:
Seu fatis Italuum castra obsidione tenentur,

*) „Die Sprachfrage in Ungarn,“ тїнѣрїтѣ шї дн „Ungarische Tabletten, aus der Mappē eines Independēnten.“

Sive errore malo Troiae, monitisque sinistris, —
Nec Rutulos selvo. Sua cuique exorsa laborem
Fortunamque ferent. Rex Jupiter omnibus idem,
Fata viam invenient.“ — Virg Aeneid. L. X. v.
105—113. — Маї мѣлтѣ дѣделленчѣзне
п'аре нѣчѣ зѣ дипломатѣ дѣн зѣллеле поа-
стре. —

Країова, 1846.

J. Maior...

СЪСПИВЪЛ СЕРАЧИЛОР.

О фѣицѣ преадналтѣ шѣ недѣделеа-
сь! о дзеїре некѣпрѣнсь шѣ петѣлкѣтѣ!
о пѣтере неврѣтѣ шѣ петѣсвратѣ! о тѣ-
рѣре нековѣршѣтѣ шѣ неасетѣпатѣ! о во-
гѣдѣ несѣвршѣтѣ шѣ вѣстѣрѣе некетѣтѣ-
тѣ! о таре де дѣдѣрѣрѣ шѣ пован де фе-
рѣчѣрѣ! о гловѣ дѣпрецѣврат де неврѣцѣ-
нѣре шѣ дѣсѣфлѣцѣт кѣ мѣліоне де мѣліоне
де лѣмѣ! о зѣверсѣ малгатат кѣ атѣтеа
фѣице недетермінате шѣ зна де алта а-
тѣрпате! о тѣ пѣте фѣрѣ де пѣте, каре
танцѣї проведѣнда тотѣлѣ! пентрѣ че аї
рѣндѣт сѣртеа нѣстрѣ сѣ фѣе атѣт де вѣ-
трѣгѣ ферѣчѣреї поастре? че цѣаѣ грешѣт
нефѣица нѣстрѣ де аѣ дѣфѣицат'о спре а
те атѣрѣ шѣ ацѣ хѣлѣ некѣпрѣнса'дѣ вѣпѣ-
тате? че пѣчѣрѣ афлѣ тѣ дѣ недрѣнтѣ-
цѣле лѣмеї, кѣ аша флѣгатѣк ле невацѣ
дѣ сеатѣ? че вреї тѣ сѣ сторчѣ дѣн вѣл-
тѣшала нелецѣвѣрѣлор че стаѣ не ачест не-
цѣрѣчѣт глов? че глорѣе цѣаї предестѣнат
а претѣнде тѣ дела астѣел де фѣицѣ чер-
вѣкѣсѣ шѣ дѣдѣрѣтнѣкѣ, кареа дѣн леагѣнѣл
тѣперѣдеї шѣ пѣн' дѣ торѣнтѣл вѣтрѣне-
деї фѣнтѣеде дѣ контра воїеї тале? пѣ
цѣаѣ фост дѣстѣл Dómnе сѣ аївѣ драчѣ пѣ-
маї дѣнтре дѣцѣрѣ, пентрѣ че аї воїт сѣ

се маї адаѣде пѣмерѣл дѣмонѣлор шѣ кѣ
ної? Ної шѣм кѣ неаї рѣндѣт спре ферѣ-
чѣре; апої пентрѣ че неаѣ коплешѣт непо-
рѣчѣреа кѣ атѣтеа тѣкѣлошѣї? Ної шѣм кѣ
сѣнтѣм фѣїї тѣ шѣ тѣ пѣрѣнтеле пострѣ,
каре не іѣвѣцѣї де о потрѣвѣ; апої пентрѣ
че грѣтѣдецѣї атѣта вѣтрѣцѣе песте не-
тернѣчѣа зѣнора дѣнтре ної? Ної шѣм кѣ
сѣнтѣм фѣрадѣ шѣ фѣїї аї зѣнѣ татѣ; апої
пентрѣ че соартѣа зѣнора дѣнтре ної есте
тѣкѣлѣсѣ шѣ а алтора ферѣчѣтѣ? кареа е
слѣвѣчѣзнеа зѣнора шѣ кареа е вѣртѣтеа ал-
тора? Де чѣне ецѣї тѣ маї адорат шѣ маї
апрѣцѣат? аѣ пѣ де ної дѣмпѣладѣї, карѣї
пѣрѣреа стрѣгѣм кѣтре тѣне шѣ пѣ сѣнтѣм
авѣцѣї? Де чѣне ецѣї тѣ маї дѣфѣїмат шѣ
маї дѣспрѣцѣат? аѣ пѣ де чеї че дѣї дѣш-
поверѣ кѣ богателе тале фачѣрѣ де вѣне?
Дѣчѣї дакѣї іѣвѣцѣї пре чеї че не апасѣ кѣ
повара недрѣнтѣдеї, апої маї вѣне пѣрде-
не де пре фада пѣштѣнтѣлѣвѣї, ка сѣ пѣцѣї
маї вѣлестѣтѣм проведѣнда; іар дакѣї тѣ
рѣцѣї пре чеї че пѣ те іѣвѣск, апої чѣне
те опреѣде аї спѣлѣвера дѣ аерѣл нефѣїн-
деї, ка сѣ пѣ маї есѣсте імперѣл лѣї Бел-
зѣвѣл?

Dómnе! оре пѣ ар фѣї фост маї вѣне,
сѣ пѣ фѣїї креат тѣ астѣел де лѣме, дѣ
кареа вѣлестѣматѣї сѣвѣршѣнд атѣтеа крѣме
їнѣрпале, поартѣ рѣнѣме де вѣртошѣї шѣ
глорѣошѣї, фѣрѣ сѣ ле фѣї атѣнс кѣрдѣа інѣ-
меї кѣндѣва аморѣл вѣртѣдеї; шѣї ної карѣї
пѣртѣм грѣвтатеа шѣ зѣдѣлѣл зѣлеї, пѣнѣ-
маї кѣ пѣ терѣтѣм нѣчѣї зѣ рѣнѣме; чѣї шѣї
їадѣл пентрѣ ної дѣї рѣндѣт. Де цѣї сѣаѣ
фѣкѣт грѣаѣдѣ де фѣїица нѣстрѣ, апої стрѣ-
пѣнѣцѣне кѣ акѣл торѣцѣї, ка сѣ пѣ маї про-
дѣчет гласѣрѣї рѣнѣцѣїтѣре дѣ контра про-
нѣї тале! дѣстѣл Dómnе дѣстѣл! ажѣлгѣдѣї

ресвзпареа къ кареа не педепсещі! конті-
неаскъдсе вра къ кареа не врѣдсещі! стжм-
переще длогрозіреа къ кареа не амеріоді!
O vai de noi асврідіі! пълъ кънд съ маі
плжнцет дпзадар дпайнтеа челві че сеа-
шълъ къ неаѣ пъръсіт пре noi? пентрѣ
че маі свспіотъм дндешерт дпайнтеа че-
лві че паре къ с'аѣ депъртат дела noi?
Dumnezeule Dómnе, noi щім къ vnde ещї
тѣ, аколо é dragoste, паче, възкріе, лібер-
тате, ферічітате, сімплітате, сігврїтате;
аколо ванїтатеа п'аре лок, длогжпфареа а
перїт, лѣксѣл с'а оторжт, егоїстѣл с'а де-
тѣпат, кастеле demone с'аѣ пръпъствїт;
аколо патїміле'с зевълате дп фржѣл кѣм-
пътѣлві, крїмеле'с десфїондате прїп есем-
плеле domnїторїлор, авзврїле'с десрѣдъ-
чілате прїп аспрїтеа леїлор; аколо дре-
птатеа шї адевърѣл kondъсе de вїртѣтеа
dívїнъ помпеаѣ тропѣрїле, шї сѣреле вѣл-
тѣреї дшї ресфржнче разеле щїнцелор
песте тоді дптокта; аколо іеросїа пѣ се
помепеще, сімонїа пѣ се івеще, мїтѣрїа пѣ
ддрѣспеще; аколо пѣштѣл пѣ é кѣ-
тропїт de лѣкомїа впор прїваді, карїі п'аѣ
ліпсѣ маі мѣлт декът de треї коді de лок
дп лѣнг шї вѣл дп лат; аколо воїеа лві
Dzeѣ é практикатъ дп патѣра лѣкрѣрїлор;
кѣ вп кѣвѣнт аколо é Dzeѣ, vnde satan
п'аре лок. — Dar дндешерт маі дпшїрѣ
пѣ щїѣ къді теорїа реформелор не хѣртїе
спре ферічітатеа пѣстрѣ, кънд скопѣл лор
практик адїнтѣ дп фавореа егоїстѣлві, каре
сѣще мѣдѣва лівертѣщеї пѣстре; адїнтѣ ка
сѣ ізгопсаскъ хрїстіанїстѣл дїп шїжлокѣл
пѣстрѣ, сѣѣ сѣпт жѣвра лві сѣ не деспѣіе
прїп вѣелте секрете шї сѣ не редїе дп
ашѣрїре а пѣ не маі еспрїма кїпѣл тїкѣ-
лошїлор пѣстре; адїнтѣ ка noi сѣ петре-

чет дп дптѣперекѣл пещїнцееї, пълъ кънд
алдії рѣд de дптѣпечїтеа шї орвїа поа-
стрѣ; адїнтѣ ка сѣ погѣре асврїпне вра
шї врїа черїѣлві прїп репїчірїле стоарсе
dїп гѣрѣне; адїнтѣ ка сѣ влестетѣм шї-
пѣтѣл, ора шї zїoa дп кареа възврѣм лѣ-
mїна пѣферїчіділор осѣндїді дїп лѣтеа а-
чеаста.

О Dómnе Dumnezeule а тот щївсторїѣ-
ле! поаѣ пѣ не тревѣіе пїчі о реформѣ:
чі пѣмаї тоїагѣл тѣѣ шї варга та, каре шї
фѣрѣ реформе ва пѣтеа сѣ не мѣнгѣіе
сѣ ресторпїчеаскъ ферїчіреа жѣпѣл; пентрѣ
кѣ че фолос de реформе, дакъ реформа-
торїї лор пѣ леар da вїеаѣ? че фолос de
леїслагїе, дакъ ачеа с'ар кълка? че фолос
de фѣгѣдвїнцѣ фаворавїле пентрѣ noi, дакъ
дпплїнїреа лор стѣ сѣпт протекдіа мїп-
чїѣнеї? че фолос de регѣлрї сгототѣсе,
дакъ сѣртеа пѣстрѣ é осѣндїтѣ а пѣ прїмі
пїчі о префачере? нѣ пї сѣѣ плекат акѣта
de атѣтеа мїпчїшї ковїтѣре de ферїчіреа
пѣстрѣ.

1847, Apr. 20.

†.

Дпкеереа репрезентадіеї театрѣлві
дп Іашї.

Дпайнтареа автїмпѣлві шї дндаторї-
рїле дїрекдіеї, рекламаѣ кѣртареа репре-
зентаділор театрале, дрепт-каре жої дп
15. Маїѣ с'аѣ dat спре дпкеере шї дп ве-
нефісѣл D. Sterian дѣѣ пїесе: „Бѣла едѣ-
вадіе,“ comedie дп 3 акте de D. Бѣлѣческѣ
шї „Шїатра дїп касѣ,“ comedie дптрѣн акт
кѣ кѣптіче de D. Васїле Alexandrї.

Ачеа дпгѣѣ пїесѣ пѣне дп контраст
вѣпѣтатеа обїчеїрїлор веї кѣ едѣвадіа чеа

пoтъ, каре асторъа, спре deriderе, о пземе
це въпъ. Дно време кънд дпн кърсва вр-
зиреї се веде мълт рідікат дп амъодбъ сї-
стеме. Пре мългъ dese неверісімілърї а
інтрїділор, дпкъркареа лавделор времї веки
а патріеї шї а стръмошїлор че фъчеа пе-
гвдеторъа Хрістофор, кареле дъпре пземе
(Брітановїчі) се паре стрїп, шї амвїдіос
а шї търїта фата къ вп воер, пв се дпде-
леце към с'аъ пвтът ка мїрїле Петре Мъ-
зърескъ, сосїнд дела кзївнїе къ мїреаса,
съ ласъ сѣї фвре фемеа амантъл чел де
маї пайнте, шї ел съ о дпкзвїндезе фъръ
в'о свпъраре шї скандал, пентръ къ атвочї
аъ дескоперїт къ ачел амант ера а лвї фїѡ
патърал?.. аша о desnodare а ввпеї едв-
кадїї есте дп контра регълелор драматїче
шї маї мълт дп контра моралълї. Пре
мългъ ачесте репрезентація аъ свферїт шї
дпн грава къ каре еа пв с'аъ пвтът вїне
прегътї.

Шїатра дпн касъ, а доза оаръ репре-
септатъ, аъ авет вп депліа свкчес. Д. Але-
ксандрї аъ дпфъдошат пе счепъ о тьм-
пларе де челе скоасе дпн вїаца соціалъ, ка-
рактереле сѣнт вїне еспъсе, шї дпфъдо-
шеазъ вп табло де авїз пентръ ачеле тате
каре, дптр'адевър сокотескъ фетеле лор
Шїатръ дпн касъ, де каре се кзвїне а сѣпа
къ рїзїкъл ферїчїреї лор. Тодї акторїї аъ
жвкат вїне, Madama Steriani ш'аъ дпделес
ролъл, Хер Франц аъ десфътат пвълїкъл,
дар п'ар треввї се вїте впеорї къ есте до-
ктор, Demoazela Гавріела аъ кьтат вїне,
deasemene DD. Лъкеан шї Николаѡ, репре-
сентація се дпкее къ вп аплавс свпъртор.

Дїрекция аъ дат тръпеї вп концед де
3 лънї, каре, сѣнтет дпкредїнгадї къ'л ва

дптреввїнда дп стъдїа декламаторїѡ шї
а ролърїлор, ка съ поатъ пвълїкъл а се
взкзра шї а о втра пентръ дпайнтареа артеї
драматїче!

М о с а и к.

Чел маї таре акъм вїедвїтор цїганте
(зрїаш) се афлъ дп Бостон. Ел се кїамъ
Ханїслав шї а фост дп а. 1840 лънг де 9
пїчїоре. Дар фърте скїмосїт; пе тот пїчїо-
ръл аре — че пв с'а маї авзїт — къте дої
цезвкї, шї пбге пе фїенде каре де ачестї
цезвкї съ се ласе жос. Ел е — дакъ шї
дп анъа де фацъ вїецвеще — де 26 де апї,
фїїаа зовї тарїнар дп Фїладелфїа.

Дп Madrid с'а опрїт пентръ карнева-
лъл анълї 1840 пъртареа таскелор-де
карактер. Нъ вор оаменїї карактеръа,
пїчї сїнгър дп таскъ.

Ш А Р А Д Ъ.

Дптреагъ тъ прївещї зржтъ сѡ фрзтоасъ,
Дп карне сѡ дп пеле, орї тоартъ фъръ оасъ.
De'mї таї капъа сѣнт дп старе, съ ростескъ пе-
дпчетат,

Дп аскъне сѡ къ глас таре, сїмдїменте ч'аї кзътат;
De теаъ дпдетнат порокъл, трънъа меѡ с'л ръ-
свчещї,

Орї де теаъ дппїне пькатъа, поъа кап с'л маї
чїзптещї,

Дар тотъшї ферїчей фї, дакъ дзпъ ретезаре,
Теї пзтє ферї де мїне, прїп о поаъ рьсгърнаре,
Кънд фъкьндъ'мї коада кап, їар дпн тръп апої
пїчоаре,

Дпсфършїт прїп амъндоаъ сѡ тъ подї авє 'п-
прїнсоаре.

Т. С.